

BOSNA I HERCEGOVINA
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
BOSNIA AND HERZEGOVINA

URED ZA REVIZIJU FINANSIJSKOG POSLOVANJA INSTITUCIJA BiH
URED ZA REVIZIJU FINANSIJSKOG POSLOVANJA INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Musala 9, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 26 47 40, www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

Број :

ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ БиХ

ЗА 2004. ГОДИНУ

Сарајево, јул 2005. године

САДРЖАЈ

I	МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
II	РЕВИЗИОНИ ИЗВЈЕШТАЈ	4
1.	Увод	4
2.	Осврт на препоруке из претходног извјештаја	4
3.	Налази и препоруке	5
3.1.	Систем интерних контрола	5
3.1.1.	Управљање и руковођење	5
3.1.2.	Планирање и извршење буџета	6
3.1.3.	Процедуре набавки	8
3.1.4.	Расходи	8
3.1.5.	Рачуноводство	9
3.1.6.	Инвентура средстава и извора средстава	10
3.1.7.	Информациони систем	10
3.2.	Програм посебне намјене	11
3.2.1.	Пројекат: Европске интеграције	11
3.2.2.	Норвешка помоћ Парламенту	12
4.	КОРЕСПОНДЕНЦИЈА	12
5.	РЕЗИМЕ	12

I МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

- 1.1. Канцеларија за ревизију финансијског пословања институција Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Канцеларија за ревизију) извршила је ревизију финансијских извјештаја и то: Биланса стања, Рачуна прихода и расхода, Искaza о капиталним издацима и Извјештаја о извршењу буџета на дан 31. децембра 2004. **ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ** (у даљем тексту: Парламент). Ревизија је испитивала и усаглашавања са примјенљивим законима и функционисање система интерних контрола.
- 1.2. Руководство Парламента одговорно је за финансијске извјештаје, усаглашеност са законима и прописима и успостављање ефикасних интерних контрола. Наша одговорност је да изразимо мишљење на основу ревизије коју смо извршили.
- 1.3. Законска основа ревизије садржана је у Закону о ревизији финансијског пословања институција Босне и Херцеговине. Ревизију смо обавили у складу са ревизионим стандардима Међународне организације врховних ревизионих институција – INTOSAI. Ови стандарди захтијевају да ревизију планирамо и извршимо на начин који нам омогућава да се у разумној мјери увјеримо да су финансијски извјештаји састављени у складу са важећом законском регулативом и примјенљивим рачуноводственим стандардима и да представљају тачан и истинит приказ пословања. Ревизија цијени и поузданост система интерних контрола којима се обезбјеђује поштивање закона и прописа, заштита имовине, поуздано извјештавање и ефикасно пословање.
- 1.4. Ревизија је, на основу узорка, испитивала значајне трансакције које поткрепљују износе у финансијским извјештајима, оцјену рачуноводствених принципа приликом састављања финансијских извјештаја, оцјену значајних процјена извршених од стране руководства приликом састављања финансијских извјештаја, усаглашеност са законима и прописима и оцјену система интерних контрола. Сматрамо да ревизија коју смо извршили пружа разумну основу за наше мишљење.

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји приказују истинито и фер, у свим материјално значајним ставкама финансијски положај (финансијску позицију) Парламента на 31. децембра 2004. године, осим за ефекте који на финансијске извјештаје имају квалификације:

- Слабости у систему интерних контрола везано за недовољно јасна и прецизна правила и процедуре која дефинишу трошкове на којима се могу постићи евентуалне уштеде;
- Процес планирања није унапријеђен везано за улазне параметре;
- Кашњење у обављању редовног годишње инвентуре средстава и извора средстава;
- Слабости у планирању, праћењу и контроли средстава одобрених за пројекте посебних намјена.

II РЕВИЗИОНИ ИЗВЈЕШТАЈ

1. Увод

Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Парламент) функционише на основу Устава Босне и Херцеговине. Парламент се састоји од два дома: Дом народа који има 15 делегата и Представнички дом који има 42 представника. У надлежности Парламента су: доношење закона, одобравање буџета за институције БиХ и међународне обавезе БиХ и остала питања из домена законодавне власти Босне и Херцеговине.

Послови из надлежности Парламента обављају се на три организациона нивоа и то: Дом народа и Представнички дом, Колегиј Секретаријата Парламентарне скупштине. Колегиј Секретаријата којег чине: секретар Заједничке службе и секретари домова, координира и руководи Секретаријатом. Рад Секретаријата дефинисан је Пословником о раду Секретаријата Парламентарне скупштине.

2. Осврт на препоруке из претходног извјештаја

Канцеларија за ревизију извршила је ревизију пословања Парламента за 2003. годину о чему је састављен Извјештај. Ревизијом су утврђене одређене неправилности описане у Извјештају о ревизији гдје је сугерисано предузимање одговарајућих активности како се налази ревизије не би понављали у даљем пословању. Ревизијом за 2004. годину утврђено је да је у одређеном броју случајева поступљено у складу са препорукама Канцеларије за ревизију. Промјеном руководства у Секретаријату Парламента уочени су одређени помаци у систему интерних контрола менаџмента. Наиме, у Секретаријату Парламента су предузете значајније активности везано за препоруке ревизије дате у писму руководству након претходне ревизије за 2004. годину. Позитивне ефекте предузетих активности очекујемо у 2005. години.

Реализоване препоруке:

- Усвојен пречишћени текст појединачних одлука Административне комисије, које су се односиле на одобравање трошкова у редовном пословању.

Активности које су у току:

- Парламент је предузео низ мјера са циљем побољшања система интерних контрола;
- Покренута је процедура усвајања новог Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Секретаријата;
- Ревизији су накнадно дана на увид одређена правила и критеријуми којима се регулишу висина, евидентирање и контрола одређених категорија трошкова која су донесена тек у 2005. години.

Нереализоване препоруке:

- Процедуре набавки у појединим случајевима, и даље, нису поштоване у потпуности;
- Инвентура поново није извршена у складу са прописима који дефинишу ову област¹.
- Нису усвојена писана правила и критеријуми којима се, у циљу транспарентног, ефикасног и намјенског трошења донаторских средстава, јасно регулише настанак обавезе, евидентирање и контрола трошења истих.
- Нису усвојене писане процедуре за заштиту података, контролу података, класификацију и права приступа подацима.

¹ Правилник о инвентури средстава и извора средстава, Инструкција о попису Министарства финансија и трезора БиХ.

3. Налази и препоруке

3.1. Систем интерних контрола

Ревизија је утврдила одређене слабости у систему интерних контрола² који у значајној мјери повећавају ризик пословања. У наредним подпоглављима дајемо преглед недостатака у систему интерних контрола.

- Недостаци у систему управљања и руковођења у дијелу који се односи на примјену правила и критеријума за настанак и контролу свих значајних категорија трошкова на којима могу да се остваре евентуалне уштеде (нпр. одлука која регулише трошкове репрезентације је недовољно јасна и прецизна за праћење) и пуно поштивање прописа из области набавке роба, услуга и уступању радова.
- Комуникација са Министарством финансија и трезора везано за процес планирања буџета, још увијек није на задовољавајућем нивоу.
- Координацију између Одјелења за финансије и других одјелења/служби унутар Парламента би требало побољшати.
- Инвентура средстава и извора средстава није (у потпуности) извршена у року сходно Инструкцији о попису Министарства финансија и трезора.
- Писане процедура за заштиту података, контролу података, класификацију и права приступа подацима нису усвојене.
- Нису сачињена и усвојена правила и процедуре за реализацију и контролу пројекта који се финансирају из донација.

Канцеларија за ревизију препоручује Парламенту да идентификује све значајне процесе пословања и одреди ризик за сваки од процеса (ризици пословања), те у складу са процијењеним ризицима креира такав систем интерних контрола који ће превентивно дјеловати и спријечити настанак могућих неправилности, а посебно у пословним процесима у којима се процјењује висок ризик од настајања материјалне грешке (у свим значајним трошковима и процесима пословања).

3.1.1. Управљање и руковођење

На основу Пословнику о раду Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине у циљу извршавања административних, професионалних и оперативних дужности Парламента формиран је, као стручна служба, Секретаријат Парламента. Правилником о унутрашњој организацији Секретаријата Парламента ('Службени гласник БХ', број 36/00), дефинисано је да Колегиј Секретаријата Парламента координира рад и руководи Секретаријатом. Секретар заједничке службе Секретаријата Парламента одговоран је за обезбјеђивање и кориштење материјалних, финансијских и људских ресурса Секретаријата и Парламента. Ревизија је утврдила одређене недостатке у систему управљања и руковођења који се односе на:

- Постојећа систематизација радних мјеста није у потпуности усклађена са потребама Секретаријата. Ревизији је дат на увид нови нацрт Правилника о унутрашњој организацији са новом систематизацијом радних мјеста која је усклађена са потребама и задацима Секретаријата (примјењив у 2005.);
- Појединачне одлуке Административне комисије, којима се регулишу права и обавезе посланика и делегата у домовима Парламента, нису довољно јасне и прегледне што отежава праћење и контролу трошења средстава (пречишћени текст усвојен почетком 2005.);

² У извјештају ревизије за претходну годину Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине скренута је пажња на разумијевање система интерних контрола руководства као скупа поступака и мјера које обезбјеђују тачност и правилност евидентирања финансијских трансакција, њихову пуну усклађеност за законима, те ефикасно економично и ефективно трошење јавног новца и заштиту имовине.

- Координација са другим службама Парламента није на задовољавајућем нивоу, односно рачуноводство као стручна служба у Секретаријату Парламента, не добива правовремено сву потребну документацију за евидентирање трансакција у пословним књигама;
- Годишњи финансијски извјештај Парламента није предат Министарству финансија и трезора на вријеме у законом прописаном року. Разлог за кашњење предаје извјештаја, према информацији запослених је инвентура библиотеке, који није био завршен на вријеме.

Ревизија препоручује Парламенту да систем интерних контрола унаприједи, а у циљу веће транспарентности и боље ефикасности и економичности трошења буџетских и донаторских средстава. Препоручујемо, такође, да се више пажње посвети материјално финансијском пословању, евидентирању, праћењу и контроли финансијских и других пословних трансакција и њиховом објављивању у финансијским извјештајима. Парламент је дужан да састави и Министарству финансија и трезора преда финансијске извјештаје у законом прописаном року.

3.1.2. Планирање и извршење буџета

Приједлог буџета Парламента за 2004. годину планиран је, на бази 120 запослених, у укупном износу од 7.958.200 КМ: за текуће издатке - износ од 7.008.200 КМ, за капиталне издатке - износ од 150.000 КМ и за програм посебне намјене – износ од 800.000 КМ. Министарство финансија и трезора је извршило умањење буџета за 1.192.200 КМ, тако да је исти одобрен у укупном износу од 6.766.000 КМ и то: за текуће издатке – износ од 6.318.394 КМ и за програм посебне намјене износ од 447.606 КМ. Буџет је одобрен за 115 запослених. На основу захтјева Парламента за сагласност за промјену структуре расхода, Министарство финансија и трезора је одобрило реструктурирање расхода у дијелу текућих издатака у укупном износу од 31.700 КМ. Парламенту је такође одобрено и кориштење буџетске резерве у укупном износу од 352.791 КМ. Буџет је извршен у износу од 7.100.360 КМ или 99,74% од укупно одобреног буџета (са реструктурирањем и текућом резервом).

Анализом траженог, одобреног и извршеног буџета за 2004., ревизија је установила несразмјер између траженог и одобреног буџета тј. значајно умањење траженог буџета, без претходног усаглашења на којој од буџетских ставки расхода би умањење било најбезболније и уважавања реструктурирања буџета у претходној години. Посљедица оваквог начина одобравања буџета је да је Министарство финансија и трезора одобрило реструктурирање расхода којим је повећана ставка 'плате запослених', у укупном износу од 25.700 КМ. Парламент је на вријеме упозорио наведено Министарство да на буџетској ставци 'Плате запослених' нема довољно средстава те да се иста не умањује. Такође, смо утврдили да план набавки за 2004. годину није детаљно урађен и вриједносно изражен, како би исти био основ за одређивање поступка набавки односно избора добављача у складу са законом.

Структура средстава буџетске резерве и реструктурирања буџета приказана је у табели 'Преглед извршења буџета за 2004. годину'.

ПРЕГЛЕД ИЗВРШЕЊА БУЏЕТА ЗА 2004. ГОДИНУ

Табела 1.

Износ у КМ

Р. бр.	Врста Расхода	Приједлог буџета за 2004.год.	Одобрени буџет за 2004.год	Промјена структуре буџета	Средства резерве	Укупно буџет (4+5+6)	Извршење буџета 2004.	Одступање (7-8)	Индекс 8/7
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I	Текући издаци	7.008.200	6.318.394	0	208.000	6.526.394	6.520.087	6.307	99,90
1.	Плате запослених	4.039.200	3.660.000	7.700	18.000	3.685.700	3.685.656	44	100,00
2.	Накнаде трош. запосл. и посл.	1.998.000	1.702.394	-7.700	130.000	1.824.694	1.823.244	1.450	99,92
3.	Путни трошкови	500.000	500.000	0	0	500.000	498.103	1.897	99,62
4.	Издаци за енергију	0	0	0	0	0	0	0	-
5.	Издаци за комунал. услуге	110.000	110.000	15.000	14.000	139.000	138.807	193	99,86
6.	Набавка материјала	60.000	60.000	-5.000	0	55.000	54.058	942	98,29
7.	Издаци за усл.прев. и горива	61.000	61.000	-12.000	0	49.000	48.779	221	99,55
8.	Унајмљивање имов. и опр.	0	0	0	0	0	0	0	-
9.	Издаци за текуће одржав.	60.000	60.000	9.000	0	69.000	68.766	234	99,66
10.	Издаци за осигурање	30.000	15.000	-7.000	0	8.000	7.489	511	93,61
11.	Уговорене услуге	150.000	150.000	0	46.000	196.000	195.185	815	99,58
II	Текући грантови	0	0	0	0	0	0	0	-
III	Капитални издаци	150.000	0	0	144.791	144.791	133.172	11.619	91,98
1.	Набавка грађевина	0	0	0	0	0	0	0	-
2.	Набавка опреме	150.000	0	0	130.915	130.915	119.296	11.619	91,12
3.	Набавка осталих сталних сред.	0	0	0	13.876	13.876	13.876	0	100,00
IV	Програми посебне намјене	800.000	447.606	0	0	447.606	447.101	505	99,89
1.	Клубови парламентарних странака	600.000	297.606	0	0	297.606	297.602	4	100,00
2.	Европске интеграције и оста.међ.сарадња	200.000	150.000	0	0	150.000	149.499	501	99,67
V	УКУПНО (I-IV)	7.958.200	6.766.000	0	352.791	7.118.791	7.100.360	18.431	99,74
VI	Број запослених	120	115	-	-	115	114	1	99,13

Ревизија поново сугерише Парламенту да при планирању буџета посвети више пажње улазним параметрима, те да учини додатне напоре у побољшању сарадње са Министарством финансија и трезора како би се дефинисао и одобрио буџет у складу са реалним потребама Парламента. Такође је потребно да се сачињавају детаљни и прегледни планови набавки (са назначеним извором финансирања) и да се исти вриједносно, а све у циљу ефикасног и рационалног кориштења материјалних и људских ресурса.

3.1.3. Процедуре набавки

Ревизија је утврдила слабости у систему интерних контрола код процеса набавки које се огледају у томе да се и даље, у појединим случајевима, не поштују прописи који дефинишу поступке набавки роба, услуга и уступању радова. Наводимо сљедеће:

- Трошкови смјештаја за службена путовања у земљи, са 31.12.2004., остварени су у износу од 84.262 КМ. Установљено је да су главни добављачи који су пружали услуге хотелског смјештаја били 'Holiday Inn' и 'Terex'. На почетку године, проведена је процедура избора добављача надметањем по позиву и уз сагласност Министарства финансија и трезора. Проведена процедура избора добављача путем поступка 'надметање по позиву' није у складу са Одлуком Савјета Министара број: 45/03³, јер је годишњи износ ових трошкова изнад 50.000 КМ што значи да је било потребно провести процедуру јавног оглашавања. Надаље, од шест добављача, којима је послан Позив за понуду, четири добављача су доставила своје понуде, а изабрана су три добављача: 'Holiday Inn', 'Terex' и 'Пансион Миг'. Утврђено је да понуде нису протоколисане и да у понуди 'Terexа' није наведен капацитет нити је прецизирано шта цијена обухвата, а што су била два основна критеријума при одабиру најповољније понуде;
- За услуге приступа Интернету ангажован је добављач 'Еуропронет', с којима је Парламент пословао и претходних година. Поступак избора добављача није обновљен у 2004., нити је тражена сагласности Министарства финансија и трезора за продужење постојећег уговора.

Парламент је обавезан да досљедно и у потпуности поштује процедуре које регулишу подручје набавки роба услуга и уступања радова у циљу законитог и транспарентног трошења јавних средстава, те примјене једнаког третмана и недискриминације потенцијалних добављача.

Сугеришемо Парламенту да убудуће сачињава детаљан план набавки (номинално и вриједносно) који ће бити основ за одређивање поступка набавки односно избора добављача.

3.1.4. Расходи

Расходи су остварени у укупном износу од 7.100.360 КМ и то: износ од 6.520.087 КМ за текуће издатке, износ од 133.172 КМ за капиталне издатке и износ од 447.101 КМ за пројекте посебних намјена. Ревизија је утврдила одређене неправилности које су углавном посљедица недостатака у систему интерних контрола. Овдје превасходно мислимо на правила и процедуре којима се регулишу висина, евидентирање и контрола значајних категорија трошкова, а које нису довољно јасна и прецизна тако да онемогућавају адекватно праћење и контролу, те досљедну примјену истих.

- Трошкови службених путовања се не планирају и не прате на оговарајући начин, јер се не прави план путовања на годишњем нивоу, већ се одлуке о путовању, на основу којих се издају путни налози доносе непосредно пред путовање, што повећава ризик погрешног евидентирања путних трошкова према намјени средстава која је утврђена буџетом⁴.

³ Одлука о поступку набавке роба, услуга и уступању радова за потребе институција Босне и Херцеговине ('Службени гласник БиХ', бр.13/03 и 07/04).

⁴ У оквиру буџета Парламента, путни трошкови се евидентирају на двије буџетске позиције: 'Путни трошкови' и Програм посебних намјена 'Европске интеграције'.

Наиме, ревизија је установила да се у појединим случајевима приликом евидентирања путних трошкова (нпр. у случајевима рефундације путних трошкова од стране организатора) није водило рачуна о алокацији трошка према намјени средстава која је утврђена буџетом, што није у складу са рачуноводственим правилима и начелима и има утицаја на објективност приказа утрошка средстава по врсти и намјени:

- Процедуре којима су регулисани трошкови фиксних телефона су непрецизне и нејасне. Тако се, нпр. у члану 14. Одлуке о процедурама за стварање и евидентирање обавеза од 10.12.2003. године, наводи да ће у случају непримјерено високих трошкова у односу на обим и природу посла које корисник обавља, од поште да се захтијева достављање листе телефонских разговора. Остаје нејасно, који се износ сматра 'непримјерено високим трошком', будући да није вршена анализа оправданости износа наведених трошкова.
- Услуге репрезентације, још увијек нису регулисане на одговарајући начин. Наиме, установљено да је одлука којом су дефинисана лица која имају право на репрезентацију и висина средстава која може да се утроши у сврхе репрезентације за свако лице појединачно (Одлука о начину обрачуна плата и осталих материјалних права посланика и делегата у Парламенту, од 03.07.2001.год.) поштована само у случају 'интерне репрезентације', односно трошкова насталих унутар зграде Парламента, док трошкови репрезентације настали изван зграде нису били ограничени, а наведена одлука не садржи термине интерна и екстерна репрезентација.

Иако је Парламент у складу са нашим препорукама донио одређени број правила и процедура које регулишу начин кориштења буџетских средстава и висину одређених трошкова, потребно је да се, перманентно, у складу са развојем институције и повећањем обима пословних активности, доносе нова правила, а постојеће одлуке и процедуре стално унапређују и надограђују, с обзиром да је изградња поузданог и квалитетног система интерних контрола континуирани процес. Јасна и прецизна правила потрошње јавног новца и њихова досљедна примјена предуслов су за ефикасно и економично пословање.

3.1.5. Рачуноводство

Запажено је да координација између Одјелења за финансије и других одјелења/служби унутар Парламента није на задовољавајућем нивоу, јер друге службе не достављају у рачуноводство благовремено документацију (одлуке, рјешења, наредбенице, и сл.) неопходну за правилно евидентирање пословних трансакција, што утиче на свеукупну ажурност рачуноводства и отежава процес праћења извршења буџета.

Канцеларија за ревизију сматра да комуникацију (у смислу благовременог достављања неопходних информација и документације за књижење) између Одјелења за финансије и других служби унутар Парламента треба унаприједити, јер уколико се евидентирање пословних трансакција не врши у складу са рачуноводственим начелом ажурности, рачуноводствене информације нису благовремене и као такве не могу да буду адекватна основа за доношење одлука и квалитетно праћење извршења буџета. Стога сугеришемо доношење одговарајућих интерних аката, која би дефинисала поступке и одговорности свих учесника који су укључени у овај процес пословања.

3.1.6. Инвентура средстава и извора средстава

Анализом извршене инвентуре средстава и извора средстава⁵ на дан 31.децембар 2004., утврдили смо да иста, поново⁶ није урађена у складу са рачуноводственим стандардима и Инструкцијом Министарства финансија и трезора. Уочене неправилности имају утицаја на тачност и објективност финансијских извјештаја, а односе се на следеће:

- Кашњење у извршавању инвентуре и усвајању елабората о инвентури што је имало за последицу кашњење у сачињавању и предаји годишњег финансијског извјештаја;
- Комисија није у законском року извршила физичку инвентуру библиотеке и исту није усагласила са књиговодственим стањем. Разлози кашњења инвентуре, према изјави запослених, су да је библиотека у току 2004., била измјештена ради адаптације простора и губитак података о евиденцији књига из базе података софтвера за библиотеку.
- Стање краткорочних текућих обавеза утврђено инвентуром, не слаже се стањем у финансијском извјештају 'Биланс стања' (изостављене су обавезе за накнаде плата у износу 56.560 КМ).

Ревизија је установила да су наведене неправилности последица неадекватно и неблаговремено проведених радњи које претходе инвентури (првенствено библиотеке), а које олакшавају рад инвентурној комисији и имају великог утицаја на ефикасност и квалитету цјелокупне инвентуре.

Ревизија препоручује извршавање инвентуре у прописаним роковима, те ажурирање резултата обављених инвентура у ранијим периодима у књиговодственим и материјалним евиденцијама. Такође сугеришемо сачињавање реверса како би се тачно знало шта ко дужи, те да се исти перманентно ажурирају приликом промјена. С обзиром да инвентура директно утиче на финансијске извјештаје, потребно је да се истој посвети дужна пажња.

3.1.7. ИТ систем

Организациона контрола: Ревизија је утврдила да је Парламент завршио пројекат повезивања рачунара у локалну мрежу. Средства за овај пројекат су издвојена из донација. Међутим, стратегија развоја цјелокупног рјешења информатизације која би укључивала и дефинисање софтверских захтјева и потребних апликација није усвојена.

Поред споменуте стратегије развоја, руководство није прописало процедуре за кориштење информационог система и апликација које се користе, што представља слабост у организационој контроли кориштења система и повећава могућност неадекватног и погрешног кориштења ресурса информационог система. Доношењем стратегије развоја превазишли би се проблеми недефинисаних захтјева за набавком нове опреме и софтвера, а који у досадашњој пракси нису упућивани менаџменту на адекватан начин.

⁵ Сврха инвентуре јесте да се на основу стварног стања усклади књиговодствено стање средстава и њихових извора, књижењем разлика по инвентури, тј. утврђених мањкова и вишкова и тако обезбиједи реални подаци у рачуноводственим исказима годишњег обрачуна. Инвентура доприноси да у годишњем финансијском извјештају буде исказан истинит и фер преглед средстава, обавеза и потраживања, под условом да се исти изврши у складу са прописима.

⁶ Извјештај о ревизији Парламента за 2002. и 2003. годину.

Препоручујемо доношење стратегије развоја информационог система, као и процедура за кориштење система ради боље организационе контроле.

Ревизијом је утврђено да сви софтвери који се користе у Парламенту немају адекватну лиценцу за кориштење што може произвести правне реперкусије кршења ауторских права креатора софтвера.

Заштита података и резервне копије: Утврђено је да се резервне копије података не праве редовно, као и то да интерни стандарди о заштити података и прављењу резервних копија нису креирани. Неадекватним приступом проблему резервних копија података и не посједовањем наведених правила о заштити података постоји могућност губљења битних података за функционисање институције. Такође, утврђено је да сервер соба нема ријешену адекватну климатизацију што може довести до прегријавања и трајног квара на опреми.

Потребно је да се донесу интерна правила о чувању и заштити података, као и прављењу резервних копија, те да се истих придржава, као и да се омогући редовно прављење резервних копија података. Такође потребно је да се обезбиједе технички предуслови како би се у сервер соби обезбиједила адекватна радна температура за неометан рад сервера.

Ревизија је утврдила да не постоји интерна класификација података која би служила као основ за политику додјељивања логичког права приступа подацима на мрежи.

Руководство би требало да изврши класификацију података са детаљним правом приступа за сваку групу података, након чега би требале да се дефинишу политике приступа ресурсима на мрежи.

3.2. Програми посебне намјене

Законом о извршењу Буџета Босне и Херцеговине Парламенту је за програме посебних намјена одобрено укупно 447.606 КМ. Средства су планирана за сљедеће пројекте: 'Клубови посланика Парламентарне скупштине' у износу од 297.606 КМ, 'Европске интеграције' у износу од 150.000 КМ. Програми посебних намјена су остварени у укупном износу од 447.101 КМ или 99,90% одобреног буџета. Међутим, анализом планираног одобреног и оствареног буџета за програме посебних намјена утврђено је да су у пословним књигама Парламента евидентирани и програми који су реализовани из донаторских средстава.

Ревизијом су обухваћена средства посебних намјена која се финансирају из буџетских и програми који се финансирају из донаторских средстава (Донација Краљевине Норвешке укупном износу од 857.000 EUR). Увидом у документацију на основу које су у пословним књигама евидентирани пројекти утврдили смо одређене слабости везано за досадашњу реализацију пројеката.

3.2.1. Пројекат: Европске интеграције

Средства за пројекат посебне намјене 'Европске интеграције' одобрена су у укупном износу од 150.000 КМ и у цијелости су реализована (99,90 одобреног буџета). Анализом смо утврдили да су наведена средства планирана и утрошена само за путне трошкове у иностранству, који се односе на присуство парламентарних делегација сједницама Савјета Европе.

С обзиром да се ради о трошковима за које већ постоји буџетска позиција 'Путни трошкови', одобрена у износу од 500.000 КМ, сматрамо да ови трошкове не требају да буду издвајани као посебан пројект него да се исти планирају и евидентирају у оквиру постојеће буџетске позиције. Исправним планирањем и евидентирањем ових средства добио би се објективан и транспарентан приказ трошења истих.

3.2.2. Норвешка помоћ Парламенту

Влада Краљевине Норвешке је у складу са Споразумом о међународној сарадњи⁷ Парламенту одобрила новчану донацију за санацију и реконструкцију велике дворане смјештене у згради институција Босне и Херцеговине у износу од 857.000 EUR. Донаторска средства су реализована на посебан подрачун који је у оквиру јединственог рачуна трезора отворен у Централној банци Босне и Херцеговине. С обзиром да је донација одобрена крајем 2004. године, а први износ средстава од 428.000 EUR трансферисан 29. октобра 2004. године иста ће бити предмет ревизије за 2005. годину. Меморандумом који се упућује руководству скренута је пажња на неправилности уочене у почетној фази реализације пројекта.

4. КОРЕСПОНДЕНЦИЈА

По завршетку ревизије, Парламентарној скупштини је 12.07.2005. године достављен Нацрт извјештаја о обављеној ревизији за 2004. годину. Парламентарна скупштина није упутила писани одговор Канцеларији за ревизију.

5. Резиме

Канцеларија за ревизију је извршила ревизију Парламента у складу са Законом о ревизији и INTOSAI стандардима, уважавајући опште услове окружења у којем Парламент функционише. Ревизија је као и претходних година, утврдила одређени број неправилности и недостатака у систему интерних контрола, који могу да утичу на ефикасност пословања:

- Слабости у систему интерних контрола које се односе на следеће: систематизација радних мјеста није у потпуност усклађена са потребама Секретаријата Парламента, процес планирања није унапријеђен, процедуре набавки, у појединим случајевима нису поштоване, поједина правила за значајне категорије трошкова нису јасна и прецизна, инвентура средстава и извора средстава, поново, није извршена квалитетно и у складу са важећим прописима⁸ (видјети поглавље 3.1.);
- Слабости везано за планирање и реализацију пројеката који су финансирају из буџета тако и пројекти који су финансирани из донација (видјети поглавље 3.2.);
- Слабости у информационом систему тј. стратегија развоја цјелокупног рјешења информатизације која би укључивала и дефинисање софтверских захтјева и потребних апликација није усвојена (видјети поглавље 3.1.7.).

⁷ Споразум о међународној сарадњи између Владе Краљевине Норвешке и Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, Број: 03-02-10-991/04 од 01.12.2004. године

⁸ Правилник о инвентури средстава и извора средстава, Инструкција о попису Министарства финансија и трезора БиХ.

**ЗАМЈЕНИК ГЕНЕРАЛНОГ
РЕВИЗОРА**

Самир Мушовић

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Миленко Шего

**ЗАМЈЕНИК ГЕНЕРАЛНОГ
РЕВИЗОРА**

Драган Кулина